

cens: Conspicit frequenter, quod illi, qui essent magis idonei ad ejusmodi officia exercenda, sint pauperes, ut emere non possint, & paulo post: Sequitur igitur, quod ut plurimum illi officia in terra vestra suscipiant, qui sunt pejores, ambitiosi, & pecunia amatores. Quod præsentat Justinianus in anti. Ut judices sine quoque suffragio, §. an certe. Adjicio Platonem dialogo 3. de legib. circa finem, & sensisse, & optima ratione probata, non posse fieri, ut valde divites simili sint probi. Magis autem ineptum Magistratus redit improbaris, quam paupertas. Atque in omni eventu, divites, & potentiores, multò majoribus vitiis sunt obnoxii, quam pauperes. Nam quamvis egestas quandam præbeat occasionem furtis, ac rapinis, Proverb. 30. num. 8. & 9. & ad eum locum Salazar n. 83. longè tamen majora sunt ditionis, & potentiorum latrociniis, ut non minus verè, quam eleganter respondit Pirata Alexandro apud D. August. de Civitate Dei 1. c. 4. multòque gravius furtus malum est Dei contemptus, & superbia, damnosusque Reipublica, & administrationi justicie, in qua virtus divitiae provocant, & alliunt, dicto c. 30. Proverbior. Ne foris satiatis illuciar ad negandam, & dicam quis est Dominus? Salazar ubi supra ex. n. 7. addotavit. Lotinus in capit. 2. Sapientia vers. 10. verb. pauperem justum.

11 Si autem consulamus exempla Rerum publicarum, quæ in toto terrarum Orbe maximè floruerunt, id ipsum usu receptum inveniemus. Notum est in Republica Hebreorum ab ipso Deo instituta, aditum ad summa loca inopibus patuisse. Moyses ex ovium pastore factus est populi Gubernator. Erat autem proculdubio pauper, alioquin non dixisset de eo Paulus ad Hebreos 11. Negavit se esse filium filia Pharaonis, magis eligens affligit cum populo Dei, quam temporalis percepi habere jucunditatem, magis divitias abhinc thesauro Ægyptiorum, improprium Christi. Sauli agricultæ pauperi, quod licet colligere ex narratione lib. 1. Reg. cap. 9. Regnum est datum, cap. 10. David fratum minimus, & abjectissimus, ovium etiam Pastor, in Regem unctus est, 1. Reg. 16. Jeroboam quoque Salomonis servus, filius vidua, transfuga, & quod ex iis infertar, pauper, aucto- re Deo factus est Rex decem Tribuum Israël. 3. Reg. 11. Intra vero ordinaria, & confuetissima Dei providentia exultant pauperes, & humiles, idque quasi Deo propria tribuitur. Psalm. 112. Quis fecit Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in Cœlo, & in terra? Substantia de terra inopem, & de stercore erigens pauperem. Ut collocet eum cum principibus, cum principibus populi sui; & Lucas 1. in Cantico Sanctissime Dei Genitricis: Depositus potentes de sede, & exaltavit humiles: Exsultantes imploravit bonis, & divites dimisit inanes, notavit Marquez de Gubernatore Christiano lib. 1. c. 3. §. 4, referens hanc, & alia exempla. Quo sit, ut manifesti detractores sint divine providentia, qui inopes ab honoribus excludunt, in quos recte cadit illud Proverb. 17. num. 5. Qui despici pauperem, exprobatur factori eius; & contra eos exclamat Jacobus Apostolus in sua epist. c. 2. n. 5. & 6.

12 In Romana autem Republica, quam potest quævis recte instituta imitari, sibiique imitandam propondere, cum ejus mores commendent sacre litteræ 1. Machab. cap. 8. & D. August. lib. 5. de Civitate Dei cap. 12. quibus meruisse ait, ut Deus ejus augerer imperium, & cum sequutus D. Thom. de regimin. Princip. lib. 3. c. 4. cum seqq. paupertas nuthquam fuit viris probis impedimento, quo minus supremos Magistratus assequerentur. Multa videri possunt exempla apud Titum Livium ab Urbe condita decade lib. 1. cap. 2. Publius Valerius Publicola quater Consul creatus; item Menennius Agrippa Consul Romanus, legatus patrum ad plebem de componenda pace, reductorque plebis Romane in Urbem, cuius fuit celebris ille apogonus de ventre, & ceteris membris dissidentibus, decessere copiis familiaribus adeo exiguis, ut funeri sumptus decesserit, & de publico fuerint elati: angusta res fuit in vita, quibus tam tenuis fuit in morte. Hæc, & alia exempla congruit Valerius Maximus lib. 4. c. 4. retulit quidam D. August. lib. 5. de Civitate Dei c. 8. quorum etiam meminimus ad hanc rem confirmandam Petrus Gregorius de Republica l. 4. cap. 5. n. 18. vers. sed putarem.

13 In Atheniensium Republica Græcarum sapientissima, & florentissima, à qua Romana planè derivata est, cum ab ea leges primas accepit, leg. 2. §. exactis deinde

Rogibus, ff. de orig. juris, §. 5. non inelegeranter, institut, de jure natural gent. & civil. idem factum suffit testis est Plato, eam vel ob hoc summopè laudans in Menexeno, vel Epitapcio: Ubi (inquit) neque parentum debilitate, nec paupertate, vel ignorabilitate, quisquam rejicitur, neque contrariis de causis honoratur, ut in aliis civitatis fieri solet; sed hec est summa, quicunque sapientiam, & bonus habetur, dominatur, & imperat.

Quod si unquam, vel apud Romanos, vel Athenienses exclusi sunt pauperes à Magistratu, non ob paupertatem exclusi sunt; sed quod virtus eorum, & fides non esset probata, & prudenter timeri poterit de moribus eorum, ut de iis, qui cupiditas, & avaritia nomine male audirent, & suspecti essent, rapinis vastatores esse Provincias.

Tandem, quod est majus omnibus, author salutis nostra Jesus Christus Dominus noster, cuius omnis actio est nostra instruatio, cap. Deus omnipotens 20. secunda quest. 1. cap. cum Pastoris 58. eadem causa quest. 7. cap. legit. 25. dñi. 81. glossa in cap. 1. de concess. preben. in extravag. Joan. 22. verb. In suis artibus, cum institutus Ecclesia sue Ministros, electi pauperes, & ex hominibus opinione vulgi abjectis, & humiliis, creavit supremos Ecclesiæ Gubernatores, quos fecit Pastores, & Judices: eo ipso manifeste ostendens, non esse Deum personarum acceptatorem. Atque ex eo tempore in Ecclesia Catholica ad summas ejus dignitates, & supremum Pontificatum, aditus patescens est, & expedita fuit via pauperibus viris bonis, morum tanten nobilitate præstantibus, & animi dobitus præclaris excellentibus. Facit text. in cap. venerabilis 37. de praben.

Illud, quod ad hoc attinet, monuerim, censerit non posse inopem Magistratum, cui constitutus est salarium publicum, & designata emolumenta, quibusse, & familiam alere possit. Quod animadversit D. Thomas de regimin. Principum lib. 4. c. 20. tunc libenter admittens pauperem ad Magistratum, quando potest se stipendiis publico aliere, quod tamen in nostra Republica plerumque contingit. Ei enim, qui plus desiderat, quam satis est, nihil satis est. Quoniam divitiarum appetitus infinitus est, quippe cum fine caret, ut subtilissime docuit Aristoteles. lib. 1. politorum, seu de Republica cap. 8. & 9. & lib. 2. c. 7. in quo non est impedimento paupertas publicis munib, & honoribus, sed cupiditas nimia, & immodera, cui non magis est obnoxia inopia, quam copia, ut ipsa experientia ostendit, & nos superius notavimus.

Altera ratio est, quoniam si amplectamur expositionem eorum, qui nomine potentum in d. cap. 18. Exodi, divites intelligunt, fieri, ut in illo consilio Jericho, tam prudenti, quam comprobavit sapientissimi Moysis approbatio, & obsequium, cum mentio facta fuerit de qualitate divitiarum, parum aut nihil attinenti ad subeundum Judicis munus, ut ex antedictis constat, omissa fuerit qualitas præudentie, & sapientie, præcisè necessaria, & in qua præsentim consistit habilitas ad suscipendum Magistratum. Quod ex eo colligitur, quoniam Salomon initio Regni sui sola sapientia egere se judicavit, ut tam numerosi populi Judex esse posset, lib. 3. Regum cap. 3. quam cum solam supplicem à Deo postulasset, grata fuit, & exaudita oratio ejus, ut facer textus notat, & ad eum glosfa, & interpretis. Quid quod ipse Moysés, qui consilium ipsum sequutus est, narrans, quid à facero hortatus fecerit, quidque ejus suau faciendum judicaverit Deuteronomii 1. ex num. 9. sic ait: Dixique vobis illo tempore, &c. non valeo solus negotia vestra sustinere, & pondus, ac jurgia. Date ex vobis viros sapientes, & gnatos, & quorum conversatio sit probata in Tribubus vestris, ut ponam eos vobis Principes. Tunc respondisti mihi, bona res est, quam vis facere. Talius de Tribubus vestris viros sapientes, & nobiles, & constitui eos Principes, &c. Quo in loco glossa interlinearis, & ordinaria, & Nicolai Lyrae id animadvertisit. Et Philo Judeus libro de creatione Principis, cum dixisset, esse officium summa potestatis, eligere aliquot administrationis, redendique juris socios, quia unus solus non sufficit tantum negotiorum molestum, ac multitudinem sustinere, subdit: Proinde assumenti sunt optimates, selecti, speclate præudentie, fortitudine, justicie, pietatisque incorrupti, & ane omnia infensi superbia. Nam huiusmodi viri maxime idonei sunt ad sublevandum ope sua bonum, huiusque Principem.

Ceteri ii omnes, quos superius num. 2. retulimus, existimant

Disputatio I.

II

simant prudentiam, & sapientiam esse Gubernatoribus, & Judicibus maxime necessariam, ut officio suo satisfaciant. Ea in Principe, & Gubernatore commendatur in facris litteris sapientissime, præterim in libris Proverbiorum, Sapientie, & Ecclesiastici, & ostenditur quæ perniciosa sit Reipublicæ, Principis, & Gubernatoris ignorantia, & imprudentia. Aristoteles libr. 3. de Republica cap. 4. Virum (inquit) facultate præditum civitatis regende necesse est, esse prudentem. Et ex doctrina ejus lib. 1. de Republica cap. 5. & 6. planè colligiunt, sapientiores, natura dominos esse ignorantium, itosque esse natura seruos, quasi ad serviendum natos, illos ad imperandum. Cujus doctrine meminit Tiraquellus multis additis eam confirmans in ll. coniunct. glori. 1. par. n. 50. D. Thom. de eruditione Princip. lib. 1. cap. 2. multis probat, habenti potestatem terrenam, necessariam esse sapientiam, ubi congerit multa Sacra Scriptura loca, quæ id docent. Huc pertinet Platoni sapè repetita sententia dialogo 5. & 6. de Republica, & epist. 7. lib. 36. infelicem esse Rempublicam, in qua vel Philosophi non regnant, vel Reges non philosophantur, quam non improbandam sensit Philo Judeus lib. 2. de vita Moysis in princ. Arifot. item libr. 2. Rethoricorum ad Theodatorem cap. 23. author est, simulatque Thebis Presides Philosophi electi sunt, felicem suffit civitatem. Cui consonat D. August. libr. 5. de Civit. Dei cap. 19. cum ait: Illi autem, qui vera pietate prædicti bene vivunt, si hanc sentient regendi populos consuecat sunt, nihil est felicissimi rebus humanis, quam si Deo miserante habeant potestatem. Et Aurelius Cassiodorus lib. 6. variarum epist. 10. Sapientia est (ait) qua bonores meretur, totum aliud extrinsecus venit. Sola est prædicia, que rebus omnibus præponitur, quando in homine feliciter inventur. Quinam vero fuerint Philosophi celebres, qui Rebus publicis optimè, & laudatissime præfuerint, refert Elianus de varia histor. lib. 3. cap. 17. Non est igitur verisimile, omissam suffit rem tam patentem, tam notam, & quæ ante omnium oculos observetur.

19 Tandem ut siue faciam, par esse omnes existimant, ut is, qui ceteris est præficiendus, & mentis, & morum dotibus ceteris antecellat. Plato dialogo 4. de legib. ait: Quemadmodum in gregibus, non boves bovis, nec capri capras præficiuntur, sed nos melius genus ipsi dominatur; sic neo hominibus homines, sed aliquod præstantius genus demonum esse præficiendum: alioquin si civitati mortalibus aliquis dominetur, nullam unquam malorum, laborumque fore requiem. Et D. Greg. part. 2. Pastorale cap. 1. Tantum (ait) debet actionem populi actio transcendere præstans, quantum diffare solet a grege vita pastorum. In eamdem rem hec habet Seneca epist. 90. Natura est potioribus deteriora submittere. Mutis quidem gregibus, aut maxima corpora presunt, aut vehementissima. Non præcedit armata degener taurus, sed qui magnitudine, ac carnis catena mares vincit. Elephantorum grecorum excellissimum dicit. Inter homines pro summa est optimus. Animus itaque rector eligatur, ideoque summa felicitas erat gentium, in quibus non poterat poterior esse, nisi melior. Et paulo post: Illo ergo saculo, quod aureum perhibetur, penes sapientes suffit Regnum Posidonius judicat. Et Cassiodorus lib. 4. variarum cap. 3. Talem enim (ait) præveberet Principem decet, ut quoties præceret sumum fuerit dignatus aspicere, toties se cognoscat recta judicia habuisse. Moribus enim debet esse conspicuus, qui datur imitandus. Et Paulus Jurisconsultus in leg. honores 7. in princ. ff. de Decurion. & eorum filii honores potioribus quibusque non spectato ordine temporis, ac iisdem munera esse injungenda præcepit. Cum quo convenient Rubrica Cod. de potioribus ad munera nominandis lib. 10. & apud nos nota digna, l. 17. tit. 3. lib. 7. recipit. In eamque rem multa eruditè congenit Cassianus in Catalogo gloria mundi part. 10. consider. 8. & part. 11. consider. item 8. Plato autem dialogo 3. de legib. Hominibus incontinentibus, qui cum sciunt, que recta sint, perurbationibus se vinci permittunt, & affectibus præcipites aguntur, adversus ea, que honesta sentiunt, quasi essent ignorantissimi, etiam si acutissimi, & discretissimi sint, nihil ad Principatum pertinens committendum esse, arbitratus est.

20 Quoniam vero ii, ad quos Reipublicæ administratio pertinet, postposita propriæ utilitate, aliorum commodis semper invigilare debent, iuxta text. in leg. pupillus 239. §. manus, ff. de verbis. signif. Et quæ ad eum locum notat Rebuffus, quod arti gubernatoria cum aliis comune

vibus

vibus viris, & doctis hominibus impositam quoque esse, nisi querant Magistratus, quibus eveniet, non ut jam malis soluta, sed ut ignorantibus, & stultis subjiciantur, quod nonnunquam evenit; evenieruntque sepiissimum, nisi praetaceantur, quibus id cura est. Nam stulti instant opportunè, importunè, exquisitasque adhibent diligentias ad consequendas dignitates, quibus sunt indigiti, ut merita, diligentia, & importunitate, utinam non auro, suppleantur. Quo fieri, ut malum illud, quod vidit, & doloit Sapiens, Ecclesiast. 10. num. 5, dicens: *Est malum, quod videt sub Sole, quasi per errorem egrediens à facie Principis, pofsum futilum in dignitate sublimi, non quasi per errorem accidere, sed quasi consulto procurari videatur, tam erit frequens, cum futorum infinitus sit numerus, Ecclesiastes 1. & pecunie obediunt omnia, ibidem cap. 10. Verum dicamus cum Origene hom. 4. in lib. Iudicium, cuius verba referuntur in c. ad dexter 13. olla 4. 1. & apud glossam ordinariam in c. 4. Iudicium in principiis. Auctaer fortassis aliquid dicimus: tamen quod scriptum est dicimus: Non semper Principe populi, & Ecclesia Iudex per Dei arbitrium datur, sed prout merita nostra depositantur. Niimirum aliquando Deus regnare facit hominem hypocritam propter peccata populi. Job 34. num. 30. Norat ad eum locum D. Greg. lib. 25. moral. cap. 14. 15. & 16. omnino videndum. Et D. August. lib. 5. de Civ. Dei cap. 19. Et D. Thom. opusc. 20. de regim. Principum lib. 3. cap. 7.*

22. Unum non facebo: si Sacra Scriptura, si Sancti Patres, si Politici, si Doctores, has dumtaxat qualitates agnoscunt, quibus redditur quis idoneus publicis muneribus: item si D. Thomas 2. 2. 9. 63. art. 1. quem ceteri Theologii unanimis sequuntur, docet, in eo confundere personam acceptancem, vitium iustitiae oppositum, quod in distributione munerum spectetur in persona qualitas, ex qua non oritur dignitas eius, ob quam debitus sit ei munus: si itaque haec vera sunt, excusari non posse à gravi culpa in re gravissima eos, qui haec qualitates non inventant, nisi in suis, vel suorum amicorum consanguineis, & qui ad dignitates, & officia non promovent, nisi suos amicos, & consanguineos, & socios, vel consanguineos, & amicos suorum amicorum, siofiorum, & consanguineorum, vel promovendos proponunt. Quasi officia ista, & dignitates iure majoratus deferuntur, primùm linea descendentium, post transversalium, tandem amicorum, ut raro videantur emergere, nisi qui aliquo horum graduum contingent promotores. Caveant superiores, ne ista in Republica permittant, quae nisi extirpant, & eradcentur funditus, maxima illi imminent calamitas. Vivius dec. 455. ex num. 1. multa in hanc rem concessit, quo commendaret modum in electionibus servandum, adducens cap. Moses, & sequentia 8. q. 1. que tota cum quest. 2. mirè facit ad id, de quo agimus, & ad detestationem hujus viiij. acceptioñis personarum adversarii iustitiae distributiva ex uno extremo, quod nostra etate vidimus frequentissimum. Sed referamus cumulantissimam gratiam eorum zelo, qui nobis sunt prepositi, quorum diligentia, egregiusque conatus debemus, quod meliusculè valemus, quod aliqua videtur esse morti remissio. Nonne post rot discrimina vidimus publica munera recte colloquata, sublevatos viros bonos, graves, & doctos viros proctos, levataque praterita mala, inmodum correcta, ablatis lupanaribus, & vestiis luxuria, & immoderato sumptu?

23. Ceterum non omitram, longè pejus esse alterum extrenum virtutum eidem iustitiae distributiva ex adverso oppositum, quod nostra quoque etas vidit, ut nullis non fuit reserta malis, quo te adstringunt difficiles quidam, & acerbi, sibi solis nati, qui consanguineos suos, amicos, & clientes, ob eam ipsam rationem, etiam si dignissimi sint, excludant à muneribus, & honoribus, ut apparet hominibus iustiores, & à carnis affectibus alieni, cum tantus pleni sint inani gloria, & hypocrisia. Quos jure reprehendit glossa penult. & additio ibi, & in casu positione in cap. 1. de concess. praeber. in 6. & Rebuff. in tract. de privilez. Scholasticorum privileg. 69. num. 163. vers. adverendum est, meminit collega noster Conf. Scipio Rovitus, post hac scripta visus in pragmat. Regni, Rubrica de sale vendendo num. 16. Certè primum illud virtutum frequentius est, sed humanum; hoc frequens minus, sed ferium, & diabolicum.

24. Non erat ab hoc loco aliena illa quæstio frequentis-

sima; utrum electio, nominatio, vel presentatio ad officium, vel beneficium, seculare, vel ecclesiasticum, ita fieri debeat, ut assumatur dignior, digno prætermisso, sub pena peccati mortalitatis, vel licet possit assumi dignus, prætermisso dignior: In qua tametsi duæ sint extrema sententia, altera affirmans licet possit assumi dignum prætermisso dignior: altera negans: tertia item distinguens electionem a presentatione, & quod illam, afferens esse veriorum secundam sententiam, quod hanc verò, primam: frequentior ramen, & tutior, iuri, & veritati conformior, utiliorque Republicæ opinio est, tam in presentatione, quam nominatione, vel electione, secundam sententiam esse veram; tenerique sub precepto iustitiae eos, quibus jus est presentandi, nominandi, vel eligendi, assumere digniores prætermisso dignis. Res est a multis tractata, vide de illa, si placet, cap. littera ergo 8. quest. 1. & cap. illud, ibidem cap. quoniam, de jure patrum, glossa ibi verb. majoribus, Panorm. in cap. constitutis 46. n. t. & 7. de appell. & ibi Philipp. Franc. v. 4. & sequent. Philip. Decem. n. 12. & 13. Federic. de Senis cons. 95. n. 1. Trid. Conc. sess. 24. decret. de reform. c. 1. & 18. D. Thom. 2. quest. 63. art. 2. ad 3. Sotum de iust. & jur. lib. 3. quest. 6. art. 2. & 4. Lefsum de iustit. & jur. lib. 2. cap. 34. dubit. 14. & cap. 32. dubit. 3. Saloni de iust. & jur. d. quest. 63. art. 2. corrov. 3. & seqq. Gabriel Vazquez in opusculo de benef. cap. 2. §. 3. per rotum, & vide ibi dubit. 13. & sequent. latè, & bene, nisi quod displaceat singularis quedam ejus opinio, censura, & reprehensione digna, qua conatur assignare discordem inter beneficia, & officia secularia, quod obligacionem iustitiae distributiva, fed sine fundamento, quod ejus pace dictum sit, Lambertum de jure patrum 1. 2. part. 1. quest. 10. art. 3. Covarrub. in regulâ peccatum 2. part. §. 7. n. 3. cum sequentib. Navarum in manuali cap. 17. ex n. 72. Garciam de benef. 7. part. cap. 16. Gutierrez lib. 2. canonicarum questionum cap. 11. Molinam de primogen. lib. 2. cap. 5. num. 46. & sequent. & num. 50. & num. 69. Gratianum dec. 97. num. 21. & discept. forens. tom. 2. cap. 211. ex num. 8. Raudentem decis. 34. 35. & 36. Mastrilium de Magistris lib. 1. 2. cap. 1. num. 63. & sequentib. Cavallos in speculo præb. quest. 659. zum. 1. & 2. lib. 2. Marquez in libr. del Governador Christiano lib. 1. cap. 20. §. 4.

Concludam extollendo summis laudibus nostrum mirabile sæculum, quod cum antiqua fuerint tam sterilia, & infecunda, ut unus, vel alter dumtaxat vir strenuus repeiri retur, qui posset ad publica munera dignè assumi, & cui tardum committeretur Respublica administranda, utque Diogenes referente Plutarco in apophthegmatibus Diogenis l. 3. n. 63. obambulans in medio Athenarum foro accensa lucerna unum hominem quærente non inventaret, peruenit atque (ut referat ibidem n. 13.) in qua parte Græcia vidisset viros bonos, responderet viros misquam se vidisse: tamen hoc nostrum tam abundans est viris, an candidis, aliorum esto judicium, candidatis dico, Magistratus pertinentibus, qui se non impares existimant oneribus, dum annexi sint honores, pecuniae, commoditates, quamvis inde incommoditates, & injuriae aliorum orientur, immo vero & superiores multis multorum officiorum oneribus, ut nihil sit hodie in nostra Republica magis supervacuum, quam homines, nullius rei tanta copia, tamque immoda abundancia, quam istorum candidatorum Magistratus ambientium. Testes sunt domus, & familiares officia conferentes. Fœlix verè sæculum, in quo abundant, que rot anterioribus facilius sunt defiderata. Faxis Deus: sed de illis satis. Madriti Januarii 25. anni 1622.

SUMMA DISPUTATIONIS SECUNDÆ.

1. Ex 20. tit. 21. lib. 4. recopil. in iudicis frequentis, præsentim executivis, occasionem præbuit huic disputationi, & tractat de foro competenti. Doctrina de foro competenti diffusa est, ac difficultis. Plurimi modi fortiendi forum traduntur, remissive. Reliqua invenies post numer. secundum.

D I S P U T A T I O II.

De Judice legitimo & competenti in quavis causa civili, & criminali.

Ad 1. 32. tit. 2. par. 3. & 1. 20. tit. 21. lib. 4. recopilationis, & multis alias Regni Castella, & iuri communis.

Nulla lex in iudiciis, præsentim executivis, frequentius occurrit, quam 1. 20. tit. 21. lib. 4. recop. ad cuius expli-

quiri litteras hortatorias ad citationem in alieno territorio.

22. Expenduntur textus in leg. 1. §. Presides ff. de requir. & reis. & in §. si quis vero comprehendetur in Autib. ut nulli indicum, & num. 23.
 24. Distinguuntur quatuor casus, & in primo statutur, non posse extra territorium Iudicis expediti decretum de citatione facienda.
 25. Iudex in alieno territorio non potest citare realiter, & non jure captus debet in prisum liberatem restituī, etiam si duceretur ad Iudicem, qui cum jure carcere potuerit.
 26. Iudex potest in alieno territorio citare invocato auxilio per litteras requisitorias: & qua somniantis requiratur in eis in civilibus.
 27. Verius est de jure, Iudicem posse citare reum in alieno territorio subito suo Principi verbaliter propria autoritate: sed usus in contrarium prevalent, cui turus est acquiescere.
 28. Iudex qui habet generalem jurisdictionem in terra Provincia, potest citare in quolibet territorio propria autoritate.
 29. Iudex, cuius jurisdictionis nulli territorio coheret, citat in quolibet territorio propria autoritate.
 30. Explicantur verba textus in cap. Romana §. contrahentes de foro competenti in 6.
 31. Expenduntur contra predictam resolutionem textus in leg. 7. tit. 3. lib. 4. recopilar.
 32. Explicatio Arzvedi refertur.
 33. Rejicitur, & impugnatur, & notatur discriminus inter causam impulsivam, & finalē, & num. 34.
 35. Refertur alia explicatio Gratianni, & impugnatur, & numer. 36.
 37. Citatio, si fieret in alieno territorio sine hortatoriis, deberet sustineri.
 38. Quibus remedii sit uendum, si Iudex nolit obsequi litteris hortatorialibus.
 39. Recurri debet ad superiorum requisiti, qui cum compellat.
 40. Notatur discriminus inter Iudicem Ecclesiasticum, & Secularem, requirentes, & eosdem requisitos.
 41. Recusante Iudice obsequi hortatorialibus, Iudex requires poterit propria autoritate citare in ejus territorio verbaliter.
 42. Requires jure poterit non obediens hortatorialibus ejus Iudicis qui suis non obediens.
 - Denegata administratione iustitiae in executione hortatorialium devenerit ad repressions, & ad bellum; sed pedenter ius remedii uendum, & in causis gravissimis.
 43. Rebus ubi habet domicilium generale etiam convenit, scilicet in Patria communi.
 44. Fallit in casibus, in quibus habet locum privilegium revocandi dominum: & qui sunt remissive.
 45. Proponitur quæstio ubi conveniatur vagabundus. Terminus quæstionis prius exponentius, quam quæstio dissolvatur.
 46. Vagabundus quis dicatur?
 47. Vagabundus ubicumque convenit.
 - Cetera invenies post numerum 47.
- Q U A E S T I O P R I M A.
- De foro domicili.
- S**TATUENDA est conclusio, & regula generalis; in loco 3 domicili quævis fori forum, ut apud eum loci Iudicem ordinarium conveniri possit; & ille sit Iudex competens, & legitimus, in omnibus causis eorum, qui domicilia habent in territorio, subditu ipsius jurisdictioni, tam civilibus, quam criminalibus. Eam probat textus in l. hores absens 19. §. si quis tutelam, & §. proinde, & §. illud sciendum est, l. si fideicommissum 50. §. sed & rescriptum est, ff. de iudicio, Glossa magistra in verbo debet, in dict. §. proinde, & ibi Legista omnes, & textus in cap. licet ratione, ultimo de foro compet. ubi Bernardus verbo, aut domicili, l. 32. tit. 2. p. 3. & ibi Gregorius glossa 12. Speculator dict. l. 2. tit. de compet. Iudicis adiotion. §. 1. num. 29. in fin. vers. quadragesimus, & §. sequitur num. 1. Abbas Panormitan. in cap. 1. num. 6. & in cap. ultimo, ex n. 37. de foro compet. ubi Marianus Soccinus ex n. 6. vers. gl. 3. omnino videndum, qui eleganter, & copiosè omnia huc attingentia prosequitur, Jafon in vers. plus autem, num. 19. & 20.